

Ympäristölautakunta

Kokousaika: 16.10.2018 kello 18.00 - 19.15**Kokouspaikka:** Kunnanhallituksen kokoushuone**Saapuvilla olleet:****Jäsenet:**

☒	Haikara Hanna	
☐	Hietala Tarja	
☐	Myllyoja Jarkko	
☐	Sikkilä Leena	varapuheenjohtaja
☒	Petäjästä Valto	
☐	Vilen Salomo	
☒	Viljamaa Simo	puheenjohtaja

Varajäsenet:

☐	Paananen Sari
☐	Saukkonen Minna
☐	Korhonen Eero
☒	Nivala Juho
☐	Viljamaa Teuvo
☐	Somero Riku
☐	Huovari Piritta

Muut saapuvilla olleet:

☒	Häivälä Harri	va. rakennustarkastaja	Esittelijä §:t 33– 34
☒	Peltokorpi Reijo	ympäristösihteeri	Esittelijä §:t 35
☒	Ahola Ari	kunnanhallituksen edustaja	
☐	Ranto Mauno	kunnanjohtaja	
☐			

Laillisuus ja päätösvaltaisuus sekä päätöksentekotapa:

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.
Kaikki asiat käsiteltiin varsinaisessa kokouksessa.

Käsitellyt asiat:

Pykälät: 33 – 35

Sivut: 1 – 10

Pöytäkirjan tarkastajat:

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Valto Petäjästä ja Juho Nivala

Pöytäkirjan allekirjoitus ja varmennus: Simo Viljamaa
puheenjohtajaHarri Häivälä
pöytäkirjanpitäjäReijo Peltokorpi
pöytäkirjanpitäjä**Pöytäkirjan tarkastus:**

Pöytäkirja on tarkastettu sähköisesti ___/___ 2018.

Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi.

Pöytäkirjan käsittelylehdet on samalla varustettu nimi-kirjaimillamme.

Valto Petäjästä

Juho Nivala

Pöytäkirjan nähtävänäpito:

Pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa tiistaina 23.10.2018.

Päätöksenanto:

Tässä kokouksessa lupa-asiassa tehdyt päätökset annetaan julkipanon jälkeen

Julkipanotodistus:

Tässä kokouksessa lupa-asiassa tehtyjä päätöksiä koskeva ilmoitus on julkipantu kunnan ilmoitus-taululle

Merja Honkala
toimistosihiteeri

Ympäristölautakunta

Aika: 16.10.2018 kello 18.00**Paikka:** Kunnanhallituksen kokoushuone**Päätöksentekotapa:** Varsinainen kokous

---

Käsiteltävät asiat:

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

§		Sivu
33 §	Lausunnon antaminen asemakaavan muutokseen ja laajennukseen liittyen (Päivälä).....	3
34 §	Lausunnon antaminen valitukseen koskien ympäristölautakunnan päätöksiä Sievi Jakostenkallio tuulivoima Oy:n voimaloiden 2-7 ja 9 rakennuslupien muutoslupia.....	4
35 §	Tiedoksiannot.....	8

Pöytäkirjan nähtävänäpito: Kokouksen tarkastettu pöytäkirja, johon on liitetty oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus, julkaistaan yleisessä tietoverkossa kokousta seuraavan viikon tiistaina 23.10.2018.

Simo Viljamaa
puheenjohtaja, mtyReijo Peltokorpi
ympäristösihteeri

Dnro TE:18 /10.02.03/2018

33 § LAUSUNNON ANTAMINEN ASEMAKAAVAN MUUTOKSEEN JA LAAJENNUKSEEN LIITTYEN (PÄIVÄLÄ)

Ympäristölautakunta 16.10.2018 §33

Tekninen lautakunta pyytää ympäristölautakunnan lausuntoa muutos- ja laajennusliitoksesta, liittyen Kirkonseudun asemakaavaan. Lausuntoa pyydetään 2.11.2018 mennessä. (Valmisteluvaiheen kuuleminen MRA 30 §)

Laajennusalue sijoittuu Kokkolantien ja Juolukkatien väliselle alueelle, Kokkolantien eteläpuolelle. Naapurikiinteistöjen omistajat ovat yksityishenkilöitä sekä Sievin kunta. Kaavasta käytetään nimeä "Päivälä".

Kaavan laatija on Arkkitehtiasema Oy Oulusta, arkkitehti Timo Takala.

Kirkonseudun asemakaavaa muutetaan siten, että olemassa olevan Jakolanpellon työpaikka-alueella laajennetaan KTY-1 ja KTY-3 -rakennuspaikoilla Kakaravaaran suuntaan, ja Möykkytanhuan alueesta muodostetaan VL-alue. Juolukkatien päähän varataan rakennuspaikka uudelle päiväkodille, päiväkodin sekä Paavontien väliin jää edelleen maatalouskäyttöön tarkoitettu viljelyalue (M). Vahvistetussa osayleiskaavassa (Kirkonkylä 2020) suunnittelualue on merkitty liike- ja toimistorakennusten alueeksi (K), asuntoalueiksi (A) ja virkistysalueiksi (V).

Alueella ei ole tiedossa olevia kulttuurihistoriallisia kohteita. Möykkytanhuan perinnemaisemakohde osoitetaan viheralueeksi, ja tavoitteena on näin säilyttää hakamaiseman ominaispiirteet.

Selostus ja luonnos kaavan muuttamiseksi ovat esityslistan oheismateriaalina.

Asia esitellään tarkemmin kokouksessa.

Rakennustarkastajan päätösehdotus: Ympäristölautakunta puoltaa kaavamuutoksen hyväksymistä esitetyn kaavaluonnoksen mukaisesti.

Päätös: Hyväksyttiin.

Lisätietoja: rakennustarkastaja Harri Häivälä p. 044 4883 265 etunimi.sukunimi@sievi.fi

Dnro YM:11 /10.03.00/2018

**34 § LAUSUNNON ANTAMINEN VALITUKSEEN KOSKIEN YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN PÄÄTÖKSIÄ SIEVI
JAKOSTENKALLIO TUULIVOIMA OY:N VOIMALOIDEN 2-7 JA 9 RAKENNUSLUPIEN MUUTOSLUPIA**

Ympäristölautakunta 16.10.2018 § 34

Ympäristölautakunta on kokouksessaan 6.6.2018 / 14-20 §:t päättänyt antaa myönteiset päätökset Sievi Jakostenkallio Tuulivoima Oy:n tekemään muutoslupahakemukseen, koskien tuulivoimaloiden 2-7 ja 9 rakentamiseksi myönnettyjä rakennuslupia. Alkuperäiset rakennusluvut ovat saaneet lainvoiman vuonna 2016.

Päätökset on annettu julkipanon jälkeen 11.6.2018.

Tanja Myllyoja on jättänyt valituksen Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen ympäristölautakunnan päätöksistä.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus pyytää valituksesta ympäristölautakunnan lausuntoa 19.10.2018 mennessä.

Valituskirjelmä on esityslistan / pöytäkirjan oheismateriaalina.

Rakennustarkastajan esitys lausunnoksi: Ympäristölautakunta on myöntänyt 9.9.2014 ja 28.4.2016 Sievi Jakostenkallio Tuulivoima Oy:lle (jäljempänä "hakija") rakennusluvut 2014-0059, 2014-0060, 2014-0061, 2014-0062, 2014-0063, 2014-0064 ja 2014-0066 (jäljempänä yhdessä "rakennuslupapäätökset") koskien tuulivoimaloita 2, 3, 4, 5, 6, 7 ja 9. Luvat annettiin voimalatyypille Vestas V126 HH_137 seuraavin teknisin tiedoin: napakorkeus 137 metriä, roottorin halkaisija 126 metriä, kokonaiskorkeus 200 metriä ja teho 3,3 megawattia (MW). Rakennusluvut tulivat lainvoimaisiksi vuonna 2016.

Selvyyden vuoksi todettakoon, että lainvoiman saaneessa Jakostenkallion tuuliosayleiskaavassa yksittäisen tuulivoimalan maksimikorkeudeksi on määrätty 210 metriä, merenpinnasta mitattuna maksimikorkeusasema saa olla +324 metriä (mpy). Tuulipuiston kokonaistehon ylärajaksi on puolestaan rajattu 30 MW.

Tuulipuistohankkeen toteuttaminen viivästyi rakennuslupia koskeneiden valitusprosessien vuoksi. Lupien myöntämisen ja niiden lainvoimaiseksi tulemisen välisenä aikana tuulivoimateknologia on kehittynyt ja voimaloiden tehokkuus on kasvanut. Tämän seurauksena hakijalla on ollut tarve hakea ympäristölautakunnalta lupia poiketa alkuperäisistä rakennuslupapäätöksistä. Muutoslupahakemuksissa on kyse voimaloiden:

- Tehon kasvusta 3,3 MW:ta 4,0-4,99 MW:iin,
- Sijainnin vähäisistä muutoksista,
- Kokonaiskorkeuden vähäisestä kasvusta,
- Tornin korkeuden pienenemistä,
- Roottorinhalkaisijan vähäisestä kasvusta,
- Äänipäästön pienenemistä.

Ympäristölautakunta myönsi hakijalle 6.6.2018 tehdyillä päätöksillä § 14-20 muutosluvat hankkeelle. Lisäksi ympäristölautakunta myönsi hakijalle oikeuden aloittaa ja suorittaa rakennustyöt ennen rakennuslupaa koskevan päätöksen lainvoimaisuutta.

Selvyyden vuoksi todettakoon, että tuulipuistohankkeen hankevastaava on tehnyt ympäristölautakunnalle hakemuksen kahden tuulivoimalan (voimalat 1 ja 8) rakennuslupien rauettamisesta eli lähtökohtaisesti tuulipuistoon rakennettaisiin seitsemän tuulivoimalaa. Muutoslupien mukaisesti voimaloiden tehokkuuden on oltava vähimmillään 4,0 MW, enimmillään 4,9 MW.

Valittaja on vaatinut ensisijaisesti ympäristölautakunnan päätösten kumoamista, toissijaisesti niiden uudelleen käsittelemistä ja lisäksi hankkeen täytäntöönpanokieltoa. Ympäristölautakunta kiistää valittajan asiassa esittämät väitteet ja vastustaa valittajan vaatimuksia. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan valittajan väitteet ja vaatimukset ovat kokonaisuudessaan perusteettomia seuraavin perustein:

Koska kaavassa määritelty tuulipuiston kokonaistehon 30 MW:n ylläraja voisi teoriassa ylittyä voimaloiden kasvaneiden maksimitehojen vuoksi ($4,99 \text{ MW} * 7 = 34,93 \text{ MW}$), tuulipuistohankkeen hankevastaava on sitoutunut toimittamaan voimalakohtaiset todistukset käytettävistä yksikkötehoista ennen kuin voimalat asennetaan. Todistuksilla osoitetaan, etteivät tuulipuiston kokonaisteholle asetetut rajat ylity. Lisäksi hankevastaava on solminut valtakunnallista sähköverkkoa hallinnoivan Fingrid Oyj:n kanssa liittymäsopimuksen, jossa rajataan suurimmaksi syöttötehoksi edellä mainittu puiston suurin sallittu kokonaisteho eli 30 MW. Mittasuureen seurannasta vastaa sekä hankevastaava että Fingrid Oyj.

Ympäristölautakunta on edellä olevin tavoin päätöksenteossaan varmistanut, ettei voimaloiden kokonaisteho tule ylittämään tuuliosayleiskaavan asettamia rajoja. Hakija on sitoutunut noudattamaan kaavamääräyksen mukaista kokonaistehon 30 MW:n maksimirajaa eikä sen ylittäminen edes olisi mahdollista Fingrid Oyj:n kanssa tehdyn liittymäsopimuksen rajoitusten vuoksi.

Todettakoon, että muutoslupahakemuksissa on ilmoitettu kunkin voimalan äänipäästön pienenevän 107,5 db(A):tä 104,9 db(A):iin. Hakija teki 20.3.2018 muutoslupahakemuksia varten uudet melumallinnukset tällä hetkellä markkinoilla olevalla Vestas V150 voimalatyypillä, jonka tekniset tiedot ovat seuraavat: napakorkeus 135 metriä, roottorin halkaisija 150 metriä, teho 4,2 MW. Muutoslupien mukaisten voimaloiden melumallinnukset valmisteltiin ympäristöministeriön ohjeiden (YM 2/2014) mukaisesti ja niissä käytettiin ohjeiden mukaisesti voimalavalmistajan ilmoittamaa voimaloiden maksimiäänipäästöä eli suurinta voimalasta lähtevää ääntä.

Voimaloiden tornien korkeuden lasku ja roottorinhalkaisijoiden kasvu eivät ole johtanut sellaisiin melutasomuutoksiin, jotka estäisivät tai olisivat estäneet muutoslupahakemusten hyväksymisen. Olennaisia muutoksia suhteessa alkuperäisten melumallinnusten tuloksiin ei siis ole tapahtunut. Muutoslupahakemusten mukaan kaikkien voimaloiden äänipäästöt pienenevät rakennuslupapäätöksissä alun perin määritellyistä äänipäästötasoista. Mikäli uuden melumallinnuksen tulokset eivät jostain syystä soveltuisikaan lopulta rakennettavaan voimalatyyppiin, tulee hakija teettämään uudet melumallinnukset ennen rakennustöiden aloittamista. Ympäristölautakunta on näin ollen varmistanut, etteivät tuulipuiston äänitasot tule ylittämään sallittuja enimmäisraja-arvoja siinäkin tapauksessa, että rakennettavat voimalatyypit olisivat tehokkuudeltaan yli 4,2 MW.

Valittajan viittaus Pyhäjoella käynnissä olevan tuulipuistohankkeen tuulivoimaloiden 110 db(A) lähtömelutasoon ei vaikuta nyt käsiteltävään asiaan.

Ympäristölautakunnan päätösten mukaisesti laitetoimittaja Vestaksen toimittamassa asiakirjassa ilmoitetaan tuulivoimaloiden täyttävän CE-merkinnältä vaadittavat ominaisuudet ja lisäksi CE-merkkikilpien sijoitus dokumentoidaan valokuvaamalla työmaalla ennen voimaloiden asentamista. Ympäristölautakunnalla on päätöstentekohetkellä ollut muutoslupien myöntämisen edellyttämät tiedot voimaloiden CE-todistuksista. Lisäksi Vestas on toimittanut rakennusvalvontaan kopiot paloturvallisuus- sekä käyttöturvallisuussuunnitelmista.

Ympäristölautakunnan päätösten maininta lupa-aikojen päättymisestä 11.7.2023 perustuu maankäyttö- ja rakennuslain 19 luvun 143 §:n 1 ja 2 momentteihin, joiden mukaan rakennusluvan voimassaoloaika alkaa kulua luvan lainvoimaiseksi tulosta ja luvan voimassaoloa voidaan pidentää kahdella vuodella. Viranomaisella ei voi muuttaa laissa säädettyä voimassaoloaika lyhyemmäksi tai pidemmäksi. Kunta on käyttänyt luvasta nimeä ”rakennusluvan muutos”, vaikka laissa ei tällaista lupatyyppiä olekaan. Tällaista nimeä käytetään laajasti eikä se vielä ratkaise sitä mistä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetystä lupatyyppistä on kyse. Ratkaisevaa on, että hanketta on arvioitu kokonaisuudessaan ja lupaharkinta on perustunut rakennusluvan myöntämisen edellytyksiin. Naapureiden kuulemiset ja lausunnot on tehty kuten aikaisemmastakin rakennusluvasta. Toisin kuin valittaja väittää, ympäristölautakunnan päätöksissä mainittu lupa-ajan voimassaoloaika ei edellä olevan mukaisesti osoita, että päätöksissä olisi ollut kyse uusien rakennuslupien myöntämisestä tai, että niitä rasittaisi käsittelyvirhe. Päätöksissä on nimenomaisesti ollut kyse muutoslupien myöntämisestä hakijalle. Luvista on laskutettu hakijaa sen taksan mukaisesti, mitä on ympäristölautakunta 13.12.2016 § 38 päättänyt rakennusluvan muuttamisen osalta (§ 8.1).

Tuulivoimapuiston vaikutukset on Leppänimen metsätien osalta arvioitu kaavoituksen yhteydessä. Vaikutukset tienkäyttäjien turvallisuudelle eivät muutoslupien myötä kasva verrattuna lainvoimaisiin Rakennuslupapäätöksiin. Päinvastoin ne pienenevät, koska voimaloita on tarkoitus rakentaa alkuperäistä vähäisempi määrä. Valittajan väitteitä liittyen voimalan siivistä mahdollisesti irtoavaan jäähän on myös käsitelty rakennuslupapäätöksiä koskeneessa hallintoprosessissa. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on todennut, että tuulivoimalat täyttävät rakennuspaikkaan liittyvät rakennusluvan myöntämisen edellytykset huolimatta valittajien väitteistä koskien väitettyä vaaraa, jota tien käyttäjille voisi aiheutua siitä, että voimalan siivistä ja rakenteista irtoaisi jäätä. Lisäksi alkuperäisissä rakennuslupapäätöksissä edellytetään, että hakija esittää menetelmän, jolla tiellä liikkujille tiedotusta tehostetaan siltä osin, kuin kyse on mahdollisista vaaratilanteista olosuhteissa, joissa voidaan olettaa jäätä muodostuvan.

Voimalat sijoittuvat kokonaisuudessaan (roottorit mukaan lukien) kaavassa määritellyille tuulivoimaloiden alueille. Muutosluvut eivät siten vaikuta valittajan pääsyyn maa-alueille.

Kuten yllä on todettu, ympäristölautakunta pitää valittajan väitteitä ja vaatimuksia asiassa kokonaisuudessaan perusteettomina. Mitä tulee valittajan vaatimukseen päätösten täytäntöönpanokiellosta, ympäristölautakunta huomauttaa, että päätöksissä on erikseen veloitettu hakija asettamaan voimalakohtaiset vakuudet niiden mahdollisten haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka voisivat aiheutua mahdollisten päätösten kumoamisen tai lupien muuttamisen seurauksena. Edellytetty vakuus on kunkin voimalan osalta suuruudeltaan 20.000 euroa ennen perustustöitä ja toinen 20.000 euroa ennen laiteosien asentamista. Ympäristölautakunta katsoo siten tältäkin osin varmistaneensa päätöksissä kuntalaisten oikeuksien toteutumisen riittävällä tavalla.

Ympäristölautakunta on päätöksenteossaan näin ollen varmistunut siitä, että tuulipuistohanke toteutetaan kaavan mukaisena ja sen asettamia rajoituksia noudattaen. Todettakoon vielä selvyden vuoksi, että korkein hallinto-oikeus on vahvistanut alkuperäiset rakennuslupapäätökset ja ne ovat tulleet lainvoimaisiksi. Nyt käsiteltävässä valituksessa on vedottu seikkoihin, jotka ovat hyvin sa-

mankaltaisia niiden seikkojen kanssa, jotka on jo kertaalleen tutkittu rakennuslupapäätöksiä koskevissa tuomioistuinprosesseissa. Ympäristölautakunta katsoo, ettei valittaja ole tuonut valituksessaan esille mitään sellaista, mikä tukisi hänen vaatimustaan muutoslupien kumoamisesta tai muutoslupahakemusten uudelleen käsittelystä.

Päätös: Hyväksyttiin.

Lisätietoja: rakennustarkastaja Harri Häivälä, p. 044 4883265, etunimi.sukunimi@sievi.fi

Dnro YM:6 /00.01.02/2018

35 § TIEDOKSIANNOT

Ympäristölautakunta 16.10.2018 §

1. Rakennustarkastajan päätökset 15.9.2018 - 9.10.2018
2. Ympäristölautakunnan taloudenseurantaraportti

Ympäristösihteerin päätösehdotus: Lautakunta merkitsee edellä luetellut asiat tietoonsa saatetuksi.

Päätös: Hyväksyttiin.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

**Kieltojen
perusteet**

Seuraavista päätöksistä ei Kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät:

33 -35

Koska päätöksestä voidaan tehdä Kuntalain (410/2015) 134 §:n 1 mom. mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pykälät:

Hallintolainkäyttölain (586/1996) 5 §:n / muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät ja valituskieltojen perusteet:

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

**Oikaisuvaati-
musviranomai-
nen ja -aika**

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.
Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite, sähköposti, telefax

Sievin kunta / Ympäristölautakunta
Haikolantie 16
85410 Sievi
kirjaamo@sievi.fi
fax: (08) 4883 100

Pykälät:

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

**Oikaisuvaati-
muskirjelmän
sisältö ja toimit-
taminen**

Ks. jäljempänä

VALITUSOSOITUS

Valitusviran-
omainen ja
valitusaika

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen..		
Valitusviranomainen, osoite ja postiosoite, sähköposti, telefax		
Pohjois-Suomen hallinto-oikeus		puh: 029 56 42800 (vaihe)
Käyntiosoite: Isokatu 4, Oulu		
Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu		
sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi		
fax: 029 56 42841		
Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet .		
Kunnallisvalitus, pykälät:		Valitusaika 30 päivää
Hallintovalitus, pykälät:		Valitusaika 30 päivää
Muu valitusviranomainen, osoite ja postiosoite	Pykälät:	Valitusaika
Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. ____ päivää		

Oikaisuvaatimus-/
valituskirjelmän
sisältö ja toimit-
taminen

Oikaisuvaatimuskirjelmässä/valituskirjelmässä on ilmoitettava	
<ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi - muutosvaatimuksen perusteet 	
Oikaisuvaatimuskirjelmässä/valituskirjelmässä on ilmoitettava oikaisuvaatimuksen tekijän/valittajan nimi ja kotikunta. Jos oikaisuvaatimuksen tekijän/valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen/valituksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä/valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset oikaisuvaatimuksen tekijälle/valittajalle voidaan toimittaa.	
Valittajan/oikaisuvaatimuksen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimus-/valituskirjelmä. Oikaisuvaatimuskirjelmään/valituskirjelmään on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä todistus siitä minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys oikaisuvaatimus-/valitusajan alkamisen ajankohdasta. Oikaisuvaatimuskirjelmään/valituskirjelmään on liitettävä asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä/valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on liitettävä valtakirja sen mukaan kuin Hallintolain (434/2003) 12 §:ssä/HLL (586/1996) 21 §:ssä säädetään.	
Oikaisuvaatimusasiakirjat/valitusasiakirjat on toimitettava oikaisuvaatimus-/valitusviranomaiselle viimeistään oikaisuvaatimus-/valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos oikaisuvaatimus/valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa viranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Asiakirjat toimitetaan viranomaisen asiointiosoitteeseen lähettäjän omalla vastuulla. Tämä voidaan tehdä myös postitse, sähköisesti tai lähetin välityksellä. Postiin asiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen oikaisuvaatimus-/valitusajan päättymistä.	
Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite	Pykälät
Valitusasiakirjat on toimitettava: ¹⁾ nimi, osoite ja postiosoite	Pykälät

Lisätietoja

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 250 euroa (Tuomioistuinmaksulaki 1455/2015). Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireilepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.

¹⁾ Jos toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle.